

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7CdoPr/11/2023
Identifikačné číslo spisu: 7218205696
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:7218205696.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Ing. J. H., narodeného XX. L. XXXX, M. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Sedlákom, Košice, Kukučínova 19, proti žalovanej Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Košice, Komenského 73, IČO: 00 397 474, zastúpenej spoločnosťou Sýkora - advokátska kancelária, s.r.o., Košice, Murgašova 3, IČO: 47 256 206, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Matej Sýkora, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a ďalšie nároky, pôvodne vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 41Cpr/26/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2022 sp. zn. 3CoPr/8/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 20. októbra 2022 sp. zn. 3CoPr/8/2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Pôvodne Okresný súd Košice II - teraz Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 28. mája 2021 č. k. 41Cpr/26/2018-628 zamietol (i) návrh žalovanej na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej Okresným súdom Košice II pod sp.zn. 42Cpr/77/2017, (ii) žalobu žalobcu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a (iii) vzájomnú žalobu žalovanej a jej doplnenie. Ďalšími výrokmi zo žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a zo vzájomnej žaloby žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.1. Uviedol, že žalobcovi bola daná žalovanou výpoveď z pracovného pomeru pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny podľa § 63 ods. 1 písm. e) ZP, ktorá mu bola riadne doručená dňa 19. marca 2018. Ďalej v podstatnom uviedol, že žalovaná listom zo 14. marca 2018 požiadala predsedu OZ PŠaV UVLV v Košiciach Q. X. N., CSc. o prerokovanie výpovede zamestnávateľa pre zamestnanca E. J. H., pričom súčasne k žiadosti priložila aj skončenie pracovného pomeru výpoveďou. K výpovedi teda žalovaná nepristúpila svojvoľne a bez oslovenia zástupcov zamestnancov a teda zamestnávateľ si splnil povinnosť prerokovať skončenie pracovného pomeru v zmysle § 74 ZP.

1.2. Prvostupňový súd ďalej posúdil otázku platnosti dohody o zmene pracovných podmienok zo dňa

22. júna 2017 a popísal obsah tohto úkonu, ako aj okolnosti jeho uzavretia. Z obsahu dohody vyplynulo, že druh práce, ktorú mal žalobca od 23. júna 2017 vykonávať bol dohodnutý ako odborný zamestnanec a toto strohé vymedzenie podľa neho nespôsobuje neplatnosť predmetnej dohody. Žalobca mal totiž rovnaký druh práce a rovnaké miesto výkonu práce ako už dohodnuté v pracovnej zmluve zo dňa 30. decembra 2014, ktorú považoval za platnú a na základe zmenenej dohody zo dňa 22. júna 2017 bol opätovne zaradený na ten istý druh práce, na aký mal uzavretú pôvodnú pracovnú zmluvu. Neuveril tvrdeniu žalobcu, že dohodu podpísal pod nátlakom, keďže toto preukázané nebolo. Keďže dohoda obsahovala aj odkaz na kolektívnu zmluvu a príslušné ustanovenia zákona upravujúce odmeňovanie žalobcu, bola naplnená aj táto obsahová náležitosť dohody o zmene pracovných podmienok. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že dohoda o zmene pracovných podmienok zo dňa 22. júna 2017 je platná.

1.3. Za nesporné ďalej označil skutočnosť, že výpoveď pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny bola žalobcovi doručená dňa 19. marca 2018 a tohto sa mal dopustiť tým, že nesúhlasil s pokynom nadriadenej vedúcej oddelenia, ktorá mu písomnou formou stanovila pracovnú úlohu, aby v dňoch 7. marca a 8. marca 2018 vykonal ohliadku oplotenia na Kostolianskej ceste, s čím žalobca nesúhlasil, hoci už listom zo dňa 2. marca 2018 bol upozornený na menej závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktorého sa mal dopustiť tým, že nesúhlasil a odmietol vykonať pokyn vedúcej oddelenia smerujúci k tomu, aby vykonal v dňoch 24. januára a 25. januára 2018 kontrolu posluchárni pred začiatkom letného semestra. Podľa jeho názoru žalobca nepochybne porušil povinnosti zamestnanca vyplývajúce mu z ust. § 81 ZP, kedy napriek písomným pokynom a výzvam nadriadeného zamestnanca Mgr. A. dával jasne svojim správaním najavo, že nie je ochotný rešpektovať pokyny nadriadených a plniť si svoje povinnosti v súlade s oprávnenými záujmami žalovanej, čím opakovane a úmyselne porušil základné povinnosti zamestnanca ustanovené v § 81 písm. a) ZP.

1.4. Ďalej uviedol, prečo nevyhovel návrhu žalovanej na prerušenie konania do právoplatného rozhodnutia vo veci vedenej Okresným súdom Košice II pod sp.zn. 42Cpr/77/2017. Keďže zamietol žalobu žalobcu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru ako nedôvodnú, vyhodnotil ako nedôvodnú aj vzájomnú žalobu vznesenú žalovanou a preto ju v celom rozsahu zamietol.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 20. októbra 2022 sp. zn. 3CoPr/8/2021 potvrdil prvostupňový rozsudok v časti, v ktorej žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru bola zamietnutá a o trovách konania zo žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a zo vzájomnej žaloby a žalovanej priznal náhradu odvolacích trov.

2.1. Poukázal na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP a uviedol, že sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. V ďalšom reagoval na odvolacie námietky žalobcu.

2.2. Pokiaľ žalobca namietal, že prvostupňový súd riešil sporné otázky v konečnom dôsledku až na poslednom pojednávaní pred vynesení rozsudku uviedol, že žalobca počas takmer trojročného konania pred súdom prvej inštancie mal vytvorený dostatočný priestor na realizáciu jemu prislúchajúcich práv vrátane možnosti navrhovať dôkazy, prednášať svoje návrhy a vyjadrovať sa k podaniam a argumentom protistrany a k vykonaným dôkazom.

2.3. Jadrom odvolacej argumentácie žalobcu bol jeho názor, že bol neplatne odvolaný z funkcie W. oddelenia prevádzky a investícií, v dôsledku čoho nespadol do skupiny osôb priamo podliehajúcej v prvej riadiacej línii štatutárovi, t.j. rektorke, keďže podliehal riadiacej pôsobnosti kvestora a nová vedúca oddelenia prevádzky a investícií (ako nezákonne vymenovaná) mu nemohla dávať pracovné úlohy, čo malo mať vplyv i na skončenie jeho pracovného pomeru výpoveďou. V tejto súvislosti odvolací súd najskôr uviedol, že táto otázka už bola riešená v inom spore a rozsudkom odvolacieho súdu z 21. septembra 2022 sp. zn. 11CoPr/13/2020 bola zamietnutá žaloba o určenie, že žalovaná nemala právo odvolať žalobcu z funkcie W. Predovšetkým však uviedol, že aj bez predbežného právneho posúdenia platnosti, či neplatnosti odvolania z funkcie pre ďalšie pôsobenie žalobcu u žalovanej po 22. júna 2017 bola podstatná a určujúca dohoda o zmene pracovných podmienok, ktorú žalobca po prevzatí odvolania z funkcie dňa 22. júna 2017 podpísal a ktorá obsahovala s účinnosťou od 23. júna 2017 jeho zmenené pracovné zaradenie na funkciu odborný zamestnanec. Žalobca akceptoval pracovné zaradenie do funkcie odborného zamestnanca, s čím súvisel i obsah jeho pracovnej činnosti a povinnosť podriaďiť sa pokynom vedúceho zamestnanca (nadriadených). Išlo pritom o pracovné zaradenie totožné s tým, aké

mal žalobca dohodnuté už v pracovnej zmluve z 30. decembra 2014, s totožným miestom výkonu práce a tak nemohol mať vážnejšie pochybnosti o charaktere požadovanej pracovnej činnosti, či vzťahoch subordinácie na pracovisku. Žalobca akceptoval podpisom dohody o zmene jeho pracovného zaradenia svoju novú pozíciu a neprislúchalo mu spochybňovať výber novej vedúcej oddelenia. V prebiehajúcom konaní nebola preukázaná neplatnosť dohody o zmene pracovných podmienok z 22. júna 2017. Pokiaľ zamestnanec porušuje (ignoruje) pokyny zamestnávateľa, zvlášť napriek písomným upozorneniam, jeho konanie môže (musí) byť hodnotené ako porušovanie povinností vyplývajúcich z právnych predpisov vzťahujúcich sa na ním vykonávanú prácu. Akýkoľvek legálny (zákonný) pokyn zamestnávateľa na vykonanie činnosti, ktorá je podraditeľná pod dojednaný druh práce, musí zamestnanec splniť, uzavrel odvolací súd.

2.4. Žalobca tiež vytkol prvoinštančnému súdu, že nedostatočne skúmal splnenie podmienky platného prerokovania jeho výpovede vopred so zástupcami zamestnancov podľa § 74 vety prvej ZP v spojení s § 237 ZP. V tejto súvislosti odvolací súd najskôr uviedol, že s touto otázkou sa prvostupňový súd správne a príliehavo vysporiadal (v bodoch 69. - 72. odôvodnenia rozhodnutia) vychádzajúc z toho, že prerokovanie v zmysle § 237 ZP je výmenou názorov - dialóg medzi zástupcami zamestnancov a zamestnávateľom, keď formu prerokovania zákon neupravuje. Z požiadavky, že výpoveď má byť vopred prerokovaná so zástupcami zamestnancov vyplýva to, že zamestnávateľ sa na odborovú organizáciu má obrátiť skôr, než k výpovedi pristúpi a že zároveň by medzi dorúčením žiadosti odborovej organizácii o prerokovanie a vlastným vykonaním výpovede mala uplynúť primeraná doba tak, aby odborová organizácia mala reálnu možnosť vec prerokovať a zamestnávateľovi svoje stanovisko oznámiť (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/140/2010). Hmotnoprávna podmienka platnosti výpovede vyplývajúca z § 74 ZP je pritom splnená, ak odborový orgán prerokuje výpoveď predtým, než zamestnávateľ voči zamestnancovi prejavil vôľu skončiť s ním jednostranne z určitého výpovedného dôvodu pracovný pomer. Pre splnenie povinnosti vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov výpoveď Zákonník práce neurčuje spôsob prerokovania a neodkazuje ani na § 237 ZP s tým, že pokiaľ rokovanie neprebehlo spôsobom tu uvedeným, je neplatná. Zákonník práce dáva možnosť zástupcom zamestnancov vyjadriť sa ku skončeniu pracovného pomeru, ale nedáva im možnosť toto rozhodnutie zmeniť, preto sa podľa § 74 ZP za prerokovanie považuje, aj keď k nemu vôbec nedošlo (v uvedenej lehote - k tomu viď rozsudok Najvyššieho súdu SR 2MCdo/21/2009 z 30. marca 2010).

2.5. Ďalej odvolací súd uviedol, že z listinných dôkazov bolo zrejmé, že zamestnávateľ listom zo 14. marca 2018 (č. I. 269 súdneho spisu) požiadal predsedu OZ PŠaV UVLF v Košiciach o prerokovanie výpovede žalobcu. Listom zo 16. marca 2018 Rada základnej organizácie odborového zväzu v zastúpení jej predsedom R. X. N., CSc., oznámila žalovanej, že dňa 16. marca 2018 prerokovala výpoveď zamestnávateľa pre zamestnanca E. J. H. pre opätovné, menej závažné porušenie pracovnej disciplíny (viď list na č. I. 162 súdneho spisu). Z výpovedí svedkov JUDr. W. F. a predovšetkým z výpovede prof. X. N., CSc., ako aj z listinných dôkazov (hlavne zo zápisnice zo zasadnutia Rady ZO OZ PŠaV UVLF v Košiciach zo dňa 23. júna 2015) vyplynulo, akým spôsobom Rada základnej organizácie fungovala a rozhodovala a aké boli kompetencie predsedu rady prof. R. X. N., CSc., ktoré skutočnosti zamestnávateľ ovplyvniť nemohol, pričom z nich nemožno vyvodiť nenaplnenie hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede. Zamestnávateľ v čase dania výpovede disponoval odpoveďou odborovej organizácie zo dňa 16. marca 2018 a systém jej vnútorného fungovania a rozhodovania poznať nemohol a nemusel.

2.6. Žalobca v odvolaní ďalej namietal, že postup zamestnávateľa voči nemu bol šikanóznym zneužitím práva majúci aj znaky diskriminácie. Odvolací súd k uvedenej námietke uviedol, že okolnosti prejednávanej veci a vykonané dôkazy neumožňujú dospieť k záveru, aby postup zamestnávateľa voči žalobcovi vo svetle dobrých mravom vykazoval znaky zneužitia práva, či nepoctivého prístupu. Rozhodnutie zamestnávateľa ukončiť pracovný pomer so zamestnancom, ak sú na to splnené predpoklady, nemožno bez ďalšieho považovať za diskriminačné. K takému záveru musia viesť ešte aj ďalšie okolnosti, ktoré vyvolávajú dôvodné (dôvodmi podložené) podozrenie, že v danom prípade bolo konanie zamestnávateľa vedené diskriminujúcimi motívmi. Takéto motívy v prejednávanej veci preukázané neboli. Dôvodom výpovede bolo nerešpektovanie pokynov žalobcovi vykonať kontrolu posluchárni, resp. kontrolu oplotenia, na ktorých ťažko nájsť znaky šikany, či zlého úmyslu zo strany zamestnávateľa.

2.7. Správne súd prvej inštancie rozhodol aj o trovách konania, priznajúc úspešnej žalovanej strane

nárok na ich náhradu v rozsahu 100%. Záonné a spravodlivé sa javí i rozhodnutie o trovách zo vzájomnej žaloby žalovanej, ktorá ňou navrhla vysloviť, že od nej nemožno spravodlivo požadovať, aby žalobcu ako zamestnanca naďalej zamestnávala, ktorý výrok však bol podmienený úspechom žalobcu pri určení neplatnosti skončenia jeho pracovného pomeru. Žalobca v primárnej časti sporu úspech nemal, preto sa konajúci súd možnosťou žalovanej ďalej ho zamestnávať ani nezaoberal a teda vo vzťahu k tomuto nároku stranám ani účelne trovy nevznikli. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Podstata dovolacích výhrad žalobcu obsírne obsiahnutých na 26 stranách jeho podania spočívala v tom, že nižšie súdy nesprávne na vec interpretovali ustanovenie § 74 v spojení s § 237 ods. 1 ZP, ako aj to, že nižšie súdy predbežne neposúdili jeho odvolania z funkcie vedúceho oddelenia prevádzky a investícií, ktoré predchádzalo posudzovanej výpovedi z 19. marca 2018 a ktoré odvolanie z funkcie považoval žalobca za neplatné. V ďalšom uviedol, že príslušným odborovým orgánom nie je predseda odborovej organizácie, ale výbor odborovej organizácie, ktorý v zmysle stanov odborovej organizácie koná, že súdu nebola predložená zápisnicu zo zasadnutia odborového orgánu zo dňa 16. marca 2018, ktorý dôkaz navrhla samotná žalovaná, poukázal na dovolacie rozhodnutia 4Cdo/160/2012, 1Cdo/72/2006, 1MCdo2/2008, 5Cdo/255/2008, 5Cdo/140/2010. Ďalej uviedol, že k prerokovaniu výpovede odborovým orgánom malo dôjsť až 20. marca 2018, čo jasne nasvedčuje nesplneniu zákonom vyžadovanej hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede uvedenej v § 74 ZP, nakoľko výpoveď z pracovného pomeru bola preukázateľne žalobcovi doručená už 19. marca 2018, že za prerokovanie v zmysle § 74 a § 237 ods. 1 ZP, nemožno označiť stretnutie jedného či dvoch členov odborovej organizácie, resp. jej predsedu s vedením (ku ktorému ani nedošlo), že nižšie súdy umožnili žalovanej predkladať v konaní vždy iné tvrdenia týkajúce sa najmä splnenia hmotnoprávnej podmienky vyžadovanej § 74 ZP v spojení s § 237 ods. 1 ZP, že po odvolaní z funkcie nebol dohodnutý druh práce, že otázka jeho odvolania z funkcie bola zásadná pre posúdenie toho, či došlo k porušeniu pracovnej disciplíny. Z hľadiska nesprávneho procesného postupu vytykal odvolaciemu súdu, že nepostupoval v súlade s ust. o osobitných druhoch konania a sporov s ochranou slabšej strany, t. j. ust. o individuálnych pracovnoprávných sporoch, slabšou stranou sporu v danom prípade bol zamestnanec, že nenariadil odvolacie pojednávanie, že prvostupňový súd nevykonal dôkaz (nevyžiadal si zápisnicu zo 16. marca 2018). Namietal tiež rozhodnutie o trovách konania, kde v prípade vzájomnej žaloby mal žalobca plný úspech.

3.1. V závere žalobca navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, alebo odložil jeho právoplatnosť, keďže na prvostupňovom súde prebieha viacero súdnych konaní, z ktorých niektoré sú prerušené do právoplatného ukončenia dovolaním napadnutého sporu. V prípade, že súd neodloží vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozsudku, popr. neodloží jeho právoplatnosť, hrozí, že dôjde k premlčaniu uplatnených nárokov žalobcu v uvedených konaniach. Zároveň navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie a vec mu vrátil na ďalšie konanie resp. aby zmenil napadnuté rozhodnutie a vyhovel žalobe a priznal mu náhradu trov konania.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol resp. zamietol a návrh na odklad vykonateľnosti taktiež zamietol a priznal jej náhradu dovolacích trov. Žalovaná považuje žalobcom uplatnené dovolanie za nedôvodné, neopodstatnené, zmätočné a procesne neprípustné. V podstatnom poukázala na to, že žalobca v podanom dovolaní nevymedzil žiadnu právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorej vyriešenie odvolacím súdom by vykazovalo znaky popísané v § 421 písm. a) a c) CSP. Pokiaľ žalobca za takúto otázku považoval, či jeho odvolanie z funkcie W. oddelenia prevádzky a investícií bolo vykonané v súlade so zákonom, resp. či išlo o od začiatku o neplatný úkon, táto nebola relevantná, nakoľko účastníci konania uzatvorili platne a účinne dohodu o zmene pracovných podmienok č. j. XXX/XXXX/PPO, na základe ktorej bolo s účinnosťou od 23. júna 2017 dohodnuté pracovné zaradenie žalobcu ako odborného zamestnanca. Nesúhlasila ani s namietanými zmätočnosťmi vadami. V tejto súvislosti uviedla, že odvolací súd nebol povinný nariadiť pojednávanie, že status žalobcu ako slabšej strany v spore nezbavuje žalovanú jej procesných práv vyplývajúcich jej z CSP, a to najmä práva uvádzať skutkové tvrdenia na svoju obranu a

predkladať dôkazné návrhy. K prerokovaniu výpovede so zástupcami zamestnancov (§ 74 ZP) uviedla, že „písomná žiadosť žalovanej o prerokovanie výpovede bola zástupcom zamestnancov doručená ešte dňa 14.03.2018. K výpovedi z pracovného pomeru žalobcu došlo až dňa 19.03.2018, potom čo žalovanej bolo doručené písomné oznámenie Rady ZO OZ PŠaV UVLF zo dňa 16.03.2018 o prerokovaní výpovede žalobcu, podpísané predsedom Rady ZO OZ a štatutárom ZO OZ prof. RNDr. X. N., CSc. Tým došlo k splneniu povinnosti žalovanej vopred prerokovať výpoveď so zástupcami zamestnancov, ako to vyžaduje ustanovenie § 74 Zákonníka práce ... Na zasadnutí Rady ZO OZ dňa 20.03.2018 bola následne informácia o prerokovaní výpovede žalobcu opätovne oboznámená členom Rady ZO OZ a zachytená v písomnej zápisnici zo zasadnutia Rady. Na tomto zasadnutí dňa 20.03.2018 nedošlo k prerokovaniu výpovede ako to účelovo tvrdí žalobca. Prítomní členovia Rady na tomto zasadnutí iba potvrdili to, že k prerokovaniu výpovede žalobcu došlo dňa 16.03.2018 (čo potvrdzovalo aj písomné oznámenie predsedu Rady ZO OZ zo dňa 16.03.2018 adresované rektorke UVLF, tvoriace prílohu zápisnice zo zasadnutia Rady) a v písomnej zápisnici zo zasadnutia Rady túto skutočnosť výslovne deklarovali a potvrdili svojimi podpismi. Podotýkame, že na uvedenom zasadnutí Rady dňa 20.03.2018 boli prítomní všetci členovia Rady, z ktorých žiaden nevzniesol akékoľvek výhrady voči prerokovaniu výpovede žalobcu."

5. Žalobca k vyjadreniu žalovanej (bod 4), žalovaná k vyjadreniu žalobcu (bod 5) a žalobca k ostatnému vyjadreniu žalovanej v podstate zotrvali na svojich doterajších argumentoch.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods.1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP je sčasti prípustné a tiež dôvodné.

7. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalobcu, nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti resp. právoplatnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 a 2 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

8. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú uvedené v § 420 a § 421 CSP.

9. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania (aj) z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017, 3Cdo/168/2018). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť

rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

12. Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (I. ÚS 243/2007). Pritom je nevyhnutné starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

13. Najvyšší súd aj s použitím interpretačného pravidla uvedeného v Čl. 11 ods. 1 Základných princípov a § 124 ods. 1 CSP ustálil, že dovolateľ v podstatnom vytýkal (aj) nedostatok dôvodov a nepreskúmateľnosť resp. arbitrárnosť nižších súdnych rozhodnutí, ktoré v súvislosti s prerokovaním výpovede so zástupcami zamestnancov nesprávne interpretovali ustanovenie § 74 ZP keď vychádzali z názoru, že výpoveď žalovanej z 19. marca 2018 bola riadne a včas prerokovaná so zástupcami zamestnancov. V tejto súvislosti žalobca v priebehu súdneho konania, odvolania i dovolania tvrdil, že príslušným odborovým orgánom u žalovanej nebol predseda odborovej organizácie, ale výbor odborovej organizácie, ktorý v zmysle stanov odborovej organizácie koná, že súdu nebola predložená zápisnica zo zasadnutia odborového orgánu zo dňa 16. marca 2018, ktorý dôkaz navrhla samotná žalovaná, že k prerokovaniu výpovede odborovým orgánom fakticky došlo až 20. marca 2018, čo jasne nasvedčuje nesplneniu zákonom vyžadovanej hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede uvedenej v § 74 ZP, nakoľko výpoveď z pracovného pomeru bola preukázateľne žalobcovi doručená už 19. marca 2018, že za prerokovanie v zmysle § 74 a § 237 ods. 1 ZP, nemožno označiť stretnutie jedného či dvoch členov odborovej organizácie, resp. jej predsedu s vedením (ku ktorému ani nedošlo), že nižšie súdy umožnili žalovanej predkladať v konaní vždy iné tvrdenia týkajúce sa najmä splnenia hmotnoprávnej podmienky vyžadovanej § 74 ZP v spojení s § 237 ods. 1 ZP (bod 3. a č. l. 671 až 699 súdneho spisu).

14. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu nespĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP, pretože v rozsahu vyššie uvedenej dovolacej (i odvolacej) argumentácie, ktorá pre právne posúdenie vecí mala nepochybne svoj význam, je nedostatočne odôvodnené resp. nepreskúmateľné a prijatý záver odvolacieho súdu, že výpoveď žalovanej z 19. marca 2018 bola riadne a včas prerokovaná so zástupcami zamestnancov tým pádom je predčasný.

15. Prvostupňový súd v súvislosti s otázkou prerokovania výpovede zistil, že „žalovaná ... listom zo dňa 14.3.2018 požiadala predsedu OZ ... prof. RNDr. X. N., CSc., o prerokovanie výpovede ... pre

zamestnanca E. J. H. ... Prílohou žiadosti bola výpoveď ... Zo Zápisnice Rady ZO OZ ... zo dňa 20.3.2018 vyplýva, že dňa 20.3.2018 predseda Rady prof. N. informoval o prerokovaní rozviazania pracovného pomeru výpoveďou s Ing. J. H. z dôvodu opätovného porušenia pracovnej disciplíny. Prílohou je Prezenčná listina zo zasadnutia Rady ZO OZ PŠaV Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach ... Zo zápisnice zo zasadnutia Rady ZO OZ ... zo dňa 23.6.2015, z bodu 4/ zápisnice vyplýva, že Rada poveruje predsedu Rady ZO v období medzi zasadnutiami Rady rozhodovať v mene ZO samostatne tým, že je povinný informovať o rozhodnutí na najbližšom zasadnutí členov Rady ... Rada Základnej organizácie odborového zväzu ... v zastúpení predsedom Rady ZO prof. RNDr. X. N., CSc., listom zo dňa 16.3.2018 rektorke Dr.h.c. prof. MVDr. F. X. PhD. oznámil, že na základe žiadosti z 14.3.2018 ... dňa 16.3.2018 prerokovala výpoveď zamestnávateľa pre zamestnanca Ing. J. H. pre opätovné menej závažné porušenie pracovnej disciplíny ... Podľa žalobcu k prerokovaniu vopred s odborovým orgánom nedošlo, poprípade nedošlo k účinnému prerokovaniu výpovede. Predseda odborového orgánu je len jeden z členov odborového orgánu, t.j. kolektívneho orgánu ... Nič na tom nemení ani údajné splnomocnenie vo forme Zápisnice zo zasadnutia Rady ZO zo dňa 3.6.2015 o právach predsedu pri rozhodovaní, navyše uvedené rozhodnutie odborového orgánu sa ani netýka prerokovania, resp. splnomocnenia k prerokovaniu, čo ani logicky nemôže obstať, nakoľko by predseda veci prerokoval sám so sebou, ako údajne v danom prípade dňa 16.3.2018 ... Žalobca má preto bez akýchkoľvek pochyb za to, že k prerokovaniu výpovede vopred nedošlo. ... Svedok Prof. RNDr. X. N. na pojednávaní dňa 11.9.2020 v podstatnom vypovedal ... že Žiadosť o prerokovanie výpovede od pani rektorky prevzal dňa 14.3.2018. Medzi 14.3.-16.3. obvolal tých členov Rady, ktorí boli dostupní (nadpolovičnú väčšinu, už si nepamätá, s ktorými členmi komunikoval) a informoval ich, že ide o prerokovanie a aké bude rozhodnutie. Žalobca nebol členom odborov. Ich stanovisko bolo súhlasné. Následne na najbližšej Rade o tom všetkom informoval, čo je zrejmé z uznesenia Rady ... podľa názoru súdu (v rozpore s právnym názorom žalobcu) k prerokovaniu výpovede vopred v odborovom orgáne došlo, resp. došlo k účinnému prerokovaniu výpovede žalobcu odborovým orgánom. Vychádzajúc z ust. § 237 ods. 1 ZP, prerokovanie je výmena názorov a dialóg medzi zástupcami zamestnancov a zamestnávateľom. Formu prerokovania však predmetné ustanovenie neupravuje. Keďže ZP formu prerokovania neupravuje, možno sa domnievať, že je prípustné využiť akúkoľvek formu, ktorá nevzbudí pochybnosť o tom, že k prerokovaniu došlo. Zákonník práce upravuje z pohľadu formálnych náležitostí len žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie, pričom vyžaduje jej písomnú podobu, nestanovuje však doložku neplatnosti ... žalovaná svoju povinnosť v zmysle § 74 ZP splnila, nakoľko žiadosť o prerokovanie výpovede doručila príslušnému odborovému orgánu - Rade. To, že Rada splnomocnila k úkonom medzi zasadnutiami Rady predsedu Rady, nemožno túto skutočnosť pripísať v neprospech žalovanej, ktorá si svoju povinnosť v zmysle § 74 ZP nepochybne splnila (a to aj vtedy, pokiaľ by splnomocnenie bolo neplatné). Je preto spravodlivé vychádzať z toho, že zamestnávateľ si splnil povinnosť prerokovať skončenie pracovného pomeru ... Súd dodáva, že pri posudzovaní, či bola splnená hmotnoprávna podmienka platného skončenia pracovného pomeru vyplývajúca z ust. § 74 ZP, súd skúma, či zástupca zamestnancov prerokoval výpoveď z pracovného pomeru, neskúma však, aký postup pri tom zvolil (NS SR 3Cdo/192/2007). Zamestnávateľ, ako aj súd vychádza zo stanoviska, ktoré k veci zaujal odborový orgán. To, akým spôsobom príslušný odborový orgán vec prejednal, je jeho vnútorná záležitosť, ktorú súd nie je oprávnený preskúmať (Vrchní súd v Prahe sp. zn. 6Cdo/69/94). S poukazom na uvedené, dovoľávanie sa neplatnosti výpovede zo strany žalobcu z dôvodu údajných pochybení v zmysle § 74 ZP (t.j. že výpoveď prerokoval predseda Rady ZO OZ PŠaV UVLF a nie Rada ako kolektívny orgán), s poukazom na vyššie uvedené súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, čl. 2 Základných zásad Zákonníka práce, ako aj so zásadami spravodlivosti" (body 16. až 18., 29., 31., 72. odôvodnenia prvostupňového rozsudku).

15.1. Vyššie uvedené argumentáciu, čo do zisteného skutkového stavu, jeho vyhodnotenia, ako i právnych záverov prevzal i odvolací súd, pričom v súvislosti s tým, ako Rada základnej organizácie fungovala a rozhodovala a aké kompetencie boli predsedu Rady zvýraznil, že uvedené „skutočnosti zamestnávateľ ovplyvniť nemohol, pričom z nich nemožno vyvodiť nenaplnenie hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede. Zamestnávateľ v čase dania výpovede disponoval odpoveďou odborovej organizácie zo dňa 16.3.2018 a systém jej vnútorného fungovania a rozhodovania poznať nemohol a nemusel" (body 17., 18., 28. až 32. odôvodnenia odvolacieho rozsudku).

16. Najvyšší súd považuje v okolnostiach danej veci prístup odvolacieho súdu k posudzovaniu obsahu prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov (bod 15.1. in fine), ktoré vyústilo do oznámenia predsedu Rady ZO zo 16. marca 2018 za neprímerane formalistický a odporujúci účelu a významu ustanovenia § 74 ZP. V tomto ohľade odvolací súd ponechal nepovšimnutými otázky, ktoré nepochybne súviseli s obsahom prerokovania výpovede a ktoré v ich rozpornej podobe bez ďalšieho odprezentovali aj nižšie súdy, avšak ich nijako nevyhodnotili, t.j. prerokoval predseda Rady výpoveď v dňoch 14. až 16. marca 2018 s členmi Rady telefonicky? O čom ich informoval? Oboznámil ich aj s obsahom výpovede? A aký bol výsledok tohto prerokovania? Resp. prerokoval výpoveď (iba) predseda Rady na základe poverenia z 23. júna 2015? a bol k tomuto prerokovaniu skutočne oprávnený? Resp. k prerokovaniu výpovede došlo až 20. marca 2018 (teda 1 deň po podaní výpovede)?.

16.1. Účast' zástupcov zamestnancov pri skončení pracovného pomeru má predovšetkým sociálny charakter a je výrazom pracovnoprávnej ochrany zamestnanca (nie zamestnávateľa). Splnenie povinnosti zo strany zamestnávateľa musí byť v zmysle ustanovenia § 74 ZP charakterizované najmenej dvomi skutočnosťami - k prerokovaniu so zástupcami zamestnancov musí prísť vopred a súčasne obsah prerokovania (ak k nemu došlo) musí byť dostatočne určitý. Najvyšší súd v uznesení z 28. februára 2023 sp. zn. 9Cdo/158/2022 analyzoval viaceré dovolacie rozhodnutia (1Cdo/72/2006, 5Cdo/255/2008, 5Cdo/140/2010, 2MCdo/21/2009, 3MCdo 14/2013, 5Cdo/17/2008) a pri sumarizácii tam uvedených právnych záverov týkajúcich sa interpretácie ustanovenia § 74 ZP vyslovil názor, že zákon síce nestanovuje formu prerokovania výpovede, musí byť však preukázané, že došlo k reálnemu prerokovaniu, pričom obsah pojmu prerokovanie logicky v sebe zahŕňa aj možnosť vyjadrenia sa k podanej žiadosti.

16.2. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/17/2008 uviedol, že s požiadavkou, aby výpoveď bola prerokovaná spôsobom vylučujúcim pochybnosti o tom, konkrétne aká výpoveď a z akého dôvodu bola (neskôr) daná, je logicky spojená požiadavka prerokovania výpovede podľa § 74 ZP takým spôsobom, ktorý vylúči prípadné pochybnosti o tom, či výpoveď bola vôbec takto (vopred) prerokovaná. Vo veci sp. zn. 5Cdo/140/2010 najvyšší súd tiež uviedol, že cieľom tejto zákonnej podmienky je, aby zámer zamestnávateľa skončiť pracovný pomer so zamestnancom bol oznámený odborovej organizácii a zároveň aby jej bola daná možnosť sa (po vlastnom prerokovaní) k tomuto zámeru vyjadriť (resp. nevyjadriť). Zákon bližšie nestanovuje žiadne podmienky, v ktorých má zamestnávateľ alebo odborová organizácia konať. Vo veci sp. zn. 5Cdo/65/2020 najvyšší súd v súvislosti s prerokovaním výpovede formou per rollam prostredníctvom konferenčného telefonického rozhovoru prisvedčil správnosti záveru odvolacieho súdu o nesplnení hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede uvedenej v ustanovení § 74 ZP pri telefonickom rozhovore, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu, a to s dôrazom na § 61 ods. 2 ZP, podľa ktorého dôvod výpovede musí byť vymedzený tak, aby ho nebolo možné dodatočne zameniť s iným dôvodom. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo totiž zrejmé, že členovia Kuratória sa z dôvodu prerokovania výpovede žalobcu nikdy nestretli, nemali k dispozícii listinu o výpovedi, ktorá mala byť predmetom prerokovania, a teda logicky mohli pri uskutočnenom konferenčnom telefonickom rozhovore vziať iba na vedomie zámer žalovanej skončiť pracovný pomer so žalobcom, a nie jeho skončenie prerokovať. Opačný záver by viedol k tomu, že povinnosť zamestnávateľa vopred prerokovať so zástupcami zamestnancov výpoveď z pracovného pomeru, ktorej nesplnenie zákonodarca sankcionoval neplatnosťou, by bola len formálna, bez reálnej možnosti odborového orgánu prerokovať so zamestnávateľom takúto výpoveď a vyjadriť sa k veci s kompletnou znalosťou problematiky.

16.3. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že ak zamestnanec, ktorý nesúhlasí s podanou výpoveďou v konaní namieta, že nedošlo k splneniu povinnosti uvedenej v § 74 ZP a zamestnávateľ tvrdí, že k jej splneniu došlo, súd musí ustáliť, či k reálnemu prerokovaniu výpovede došlo alebo nie. V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že nedostatočnú určitosť nemožno konvalidovať napr. poukázaním na fikciu prerokovania (pozri bod 2.4. in fine), a to o to viac, ak žalovaná argumentovala tým, že k prerokovaniu výpovede zástupcami zamestnancov došlo dňa 16. marca 2018.

17. Vzhľadom na uvedené, v preskúmvanej veci došlo podľa názoru dovolacieho súdu k zásahu do práva na spravodlivý proces postupom odvolacieho súdu tým, že nedal odpoveď na relevantné odvolacie výhrady žalobcu (bod 13.), resp. že uvedené odvolacie námietky právne dostatočným spôsobom neodôvodnil.

18. Nakoľko dovolací súd uznal prípustnosť a dôvodnosť dovolacej námietky vyplývajúcej z § 420 písm. f) CSP, tak sa ďalej nezaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou ostatných námietok žalobcu týkajúcich sa namietaných zmätočnosti resp. nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.